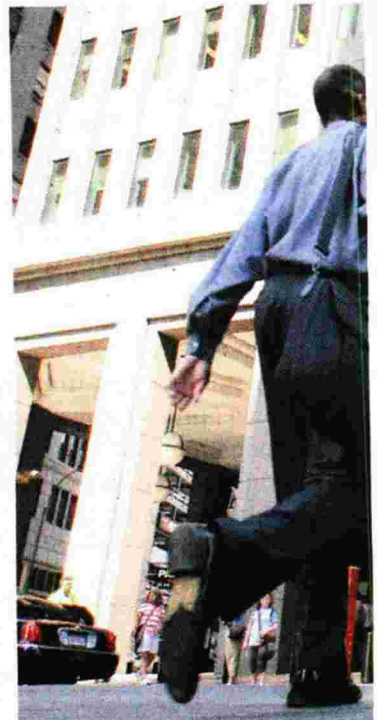

GOLDMAN SACHS: Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΟΥ ΚΥΒΕΡΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

Η υστερική Αντιγόνη ο Πέτρος και οι... λύκοι

» Το βιβλίο του Marc Roche «Η Τράπεζα»: Ένα χρηματοοικονομικό θρίλερ για τη σκανδαλώδη συγκάλυψη του ελληνικού χρέους από την Goldman Sachs, που οδήγησε στη σημερινή κρίση

«Από τη μια μέρα στην άλλη, συγκεκριμένα τη νύχτα της 15ης προς τη 16η Σεπτεμβρίου 2008, ο κόσμος ανακάλυψε την ύπαρξη αυτού του ιδρύματος που σκοπό έχει να κάνει το «έργο του Θεού». Με άλλα λόγια: είναι εκείνη που κυριαρχεί στην παγκόσμια οικονομία». Ο λόγος για την Goldman Sachs, πέτρα του σκανδάλου στη χρηματοπιστωτική κρίση που ξέσπασε στις ΗΠΑ το 2008, αλλά και πέτρα του σκανδάλου στην ελληνική κρίση χρέους που

έγινε και ευρωπαϊκή. Ο δημοσιογράφος Marc Roche, ανταποκριτής της «Le Monde» στο Σίτι του Λονδίνου, έκανε μια ενδελεχή έρευνα για τον ρόλο της αμαρτωλής τράπεζας στην παγκόσμια οικονομική κρίση. Την αποτύπωσε σε ένα συναρπαστικό χρηματοοικονομικό θρίλερ στο οποίο πρωταγωνιστούν διάσημοι και αφανείς αστέρες των αγορών και της οικονομικής πολιτικής. Το βιβλίο του «Η Τράπεζα: Πώς η Goldman Sachs κυβερνά

τον κόσμο» που μόλις κυκλοφόρησε στην Ελλάδα (εκδόσεις «Μεταίχμιο») πιάνει το νήμα της κρίσης από την ελληνική περιπέτεια, γλαφυρά δοσμένη στο πρώτο κεφάλαιο υπό τον τίτλο «Η συμφωνία που ξεπέρασε τα όρια». Από το κεφάλαιο αυτό δημοσιεύουμε εκτενές απόσπασμα στο οποίο μπορεί κανείς να αναγνωρίσει, εκτός από την Ελληνίδα πρωταγωνίστρια του «κόλπου», και άλλα πρόσωπα που... ζουν ανάμεσά μας.

Η Αντιγόνη Λουδιάδη μοιάζει με γάτα που ετοιμάζεται να επιτεθεί στο θύμα της. Λένε ότι η κυρία αυτή είναι πολύ ευφυής, λίγο υστερική και τυραννική με τους συνεργάτες της, ενώ κάνει τον συνομιλητή της να τα κάνει. Φημίζεται ότι της αρέσει το ρίθκο και ότι ξέρει να πουλάει. Τη φωνάζουν Άντι και είναι τραπεζίττισσα στην Goldman Sachs International στο Λονδίνο. Αυτή η ειδικός των σύνθετων χρηματοοικονομικών προϊόντων είναι περήφανη για την ελληνική καταγωγή της. Πτυχιούχος της Οξφόρδης, λέγεται ότι είναι «μανιακή με τη δουλειά, ότι καπνίζει το ένα τσιγάρο μετά το άλλο και έχει την ατζέντα της πάντα γεμάτη». Είναι εκείνη που βοήθησε την Ελλάδα να καμουφλάρει το χρέος της. Χάρη στην ευρηματικότητά της, η χώρα μπόρεσε να μπει στη ζώνη του ευρώ το 2002, καθώς τυπικά πληρούσε τα κριτήρια της Συνθήκης

του Μάαστριχτ αναφορικά με το χρέος.

Η δημοσιονομική αναμόρφωση, της οποίας την ευθύνη είχε η Άντι, χάρισε στον εργοδότη της ένα σωρό λεφτά, προκαλώντας παράλληλα -εννέα χρόνια αργότερα- την πιο σοβαρή κρίση στη ζώνη του ευρώ. (...) Το 1999, όταν αποφασίζεται η δημιουργία του ευρώ, η Ελλάδα δεν μπορεί να προσχωρήσει στο κοινό νόμισμα. Στα χαρτιά, οι όροι συμμετοχής στον μηχανισμό είναι τα πολύ αυστηρά κριτήρια που διατυπώθηκαν στη Συνθήκη του Μάαστριχτ: χρέος κάτω από το 60% του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος και έλλειμμα προϋπολογισμού κάτω από το 3%. Η Ελλάδα απέχει

πολύ. Την εποχή εκείνη οι Γάλλοι και οι Γερμανοί ιθύνοντες, καθώς ήταν αποφασισμένοι να εδραιώσουν την καλή φήμη του κοινού νομίσματος, με την εισαγωγή όσο το δυνατόν περισσότερων χωρών στον μηχανισμό, προκειμένου να αποτρέψουν τους κερδοσκόπους -από τότε!- να επιτεθούν, πιέζουν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να κάνει δεκτή την Ελλάδα. Το Σίτι και η Γουόλ Στριτ πρέπει να πειστούν.

Ζητείται τέχνασμα

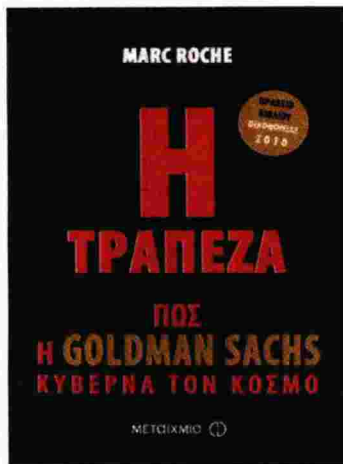
(...) Η ελληνική κυβέρνηση ζητά από την Goldman Sachs να τη βοηθήσει να βρει τεχνάσματα, για να μπει στη ζώνη του ευρώ λίγο μετά τη δημιουργία του νέου νομίσματος. Η Αθήνα θέλει κυρίως να κρύψει την έκταση των ελλειμμάτων της. Για να γίνει αυτό, οι σοσιαλιστές με γένη τον Κώστα Σημίτη έχουν την πρόθεση να απαλλαγούν από το βάρος των στρατιωτικών δαπανών -σημαντικών, λόγω της υποβόσκουσας διαμάχης με την Τουρκία- ώστε αυτές να μη συμπεριλαμβάνονται στις δημόσιες δαπάνες.

(...) Για την Goldman Sachs η Ελλάδα γίνεται ξαφνικά μάννα εξ ουρανού. Πώς να μη δουν ότι μια μικρή χώρα με αδύναμη τραπεζική υποδομή, στοιχειώδεις στατιστικές των δημοσιοοικονομικών και με ανθούσα παραοικονομία που καθιστά προβληματική την είσπραξη φόρων και δασμών αποτελεί ακόμα πιο πρόσφορο έδαφος, καθώς στην

Ελλάδα το Χρηματιστήριο δεν διαθέτει αποτρεπτικούς κανόνες, το κράτος θολώνει το οικονομικό παιχνίδι και οι δαιδαλώδεις συμφωνίες μετόχων είναι ο κανόνας.

Η αυτοκρατορία Goldman ενδιαφέρεται ειδικότερα για την Ελλάδα για έναν επιπλέον λόγο: τη φύση του χρέους της. Πρόκειται για σύνθετα ομόλογα, αποτιμημένα με ασαφή κριτήρια και απροσδιόριστη δυνατότητα προεξόφλησης, τα οποία είναι πρόσφορα για κερδοσκοπία. Με λίγα λόγια, το ακριβώς αντίθετο του γαλλικού χρέους, για παράδειγμα, το οποίο είναι απλό, προβλέψιμο, εύκολα ρευστοποιήσιμο, στηριγμένο σε ένα πολύ ακριβές χρονοδιάγραμμα.

Στον αγώνα δρόμου για το ευρώ και μπροστά στις ιδιαιτερότητες του ελληνικού χρέους, ένας τρίτος παράγοντας κινεί το ενδιαφέρον της Άντι Λουδιάδη: η αποδιοργάνωση της Eurostat, η οποία έχει αναλάβει να εναρμονίσει τις στατιστικές των χωρών-μελών, προκειμένου να συλλάβει τα μεγέθη σε ευρωπαϊκή κλίμακα. Πρόκειται για δείκτες-κλειδιά στην επεξεργασία της παρακολούθησης του προϋπολογισμού και της νομισματικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας. Όμως, εγκλωβισμένο στην αναταραχή ενός εσωτερικού οικονομικού

Τη δεύτερη φορά η παγίδα δεν έπιασε...

Τον Οκτώβριο του 2009, έπειτα από πέντε χρόνια διακυβέρνησης των συντηρητικών, ο σοσιαλιστής Γιώργος Παπανδρέου κερδίζει τις βουλευτικές εκλογές. Έναν μήνα αργότερα, ο Γκάρι Κον, νούμερο δύο της Goldman Sachs, καταφθάνει στην Αθήνα, συνοδευόμενος από επενδυτές. Μεταξύ αυτών και ο Τζον Πόλσον, ο επικεφαλής του αμερικανικού κερδοσκοπικού κεφαλαίου που φέρει το όνομά του, καλός πελάτης της Goldman Sachs, ο οποίος βρέθηκε στην καρδιά του σκανδάλου Abacus, του αμοιβαίου αυτού κεφαλαίου δηλαδή που προωθήθηκε από την τράπεζα και το οποίο του επέτρεψε να παίξει διπλό παιχνίδι. Ο Κον και ο Πόλσον προτείνουν στη νέα κυβέρνηση να κάνει με τον προϋπολογισμό της υγείας ό,τι έκανε και με τις στρατιωτικές δαπάνες. Επιπλέον, η Goldman προσφέρεται να πουλήσει εκτός χρηματιστηριακής αγοράς, χωρίς να την πάρουν είδηση, ένα μέρος του ελληνικού χρέους σε επενδυτές που έχουν τη βάση τους στην Κίνα, χώρα στην οποία έχει τον απόλυτο έλεγχο.

Η ήρεμη και γαλήνια φυσιογνωμία του Γιώργου Παπανδρέου δείχνει άνθρωπο σοφό. Εντύπωση όμως την οποία αναιρούν τα πονηρά σπινθηροβόλα γαλάζια μάτια του, που φωτίζουν το ατάραχο πρόσωπο. Προσεκτικός έως δύσπιστος και κλειστός, σκέφτεται με μεθοδικότητα. Αυτό δεν αρέσει στους τραπεζίτες επενδύσεων, οι οποίοι φεύγουν με άδεια χέρια. Η παγίδα τους αυτή τη φορά δεν έπιασε.

Στην ελληνική υπόθεση από τη μια πλευρά η Goldman Sachs πήρε την αμοιβή της ως τραπεζίτης-σύμβουλος της ελληνικής κυβέρνησης και από την άλλη κερδοσκόπησε με το χρέος της χώρας. Και να που καταμεσής της κρίσης του ευρώ το δίκτυο επιρροής της έρχεται στο προσκήνιο. Στους «Financial Times» στις 15 Φεβρουαρίου 2010, ο Ότμαρ Ίσινγκ, πρώην μέλος του διευθυντηρίου της Bundesbank, επικεφαλής οικονομολόγος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, υπογράφει ένα βιτριολικό κείμενο κατά της επιχείρησης διάσωσης της Ελλάδας από την Ευρώ-

Τζον Πόλσον

Γκάρι Κον

πη. Κατά τη γνώμη του, προκειμένου να μην τεθεί σε κίνδυνο η ζώνη του ευρώ, η Αθήνα πρέπει να τα βγάλει πέρα μόνη της. Ο Ίσινγκ υπογράφει αυτό το άρθρο, παραλείποντας να διευκρινίσει ότι είναι... διεθνής σύμβουλος της Goldman Sachs. Το τμήμα αγοραπωλησιών τίτλων αυτού του οίκου μόνο χαμένο θα βγει από μια επέμβαση των Ευρωπαίων. Η Goldman ποντάρει στην υποτίμηση του ευρώ, όπως και όλοι οι κερδοσκόποι. Θεωρητικά μια επιχείρηση ευρωπαϊκής διάσωσης δεν μπορεί παρά να ανεβάσει την τιμή του ευρώ. Η Λερναία Ύδρα με τα πολλά κεφάλια...

Η Αντιγόνη Λουιδιάδη, «αρχιτέκτων» του κόμπου της Goldman Sachs με τα ελληνικά ομόλογα. Επάνω, η έδρα της τράπεζας στη Νέα Υόρκη.

σκανδάλου, το τμήμα στατιστικών, την περίοδο της ελληνικής υπόθεσης, έχει κυριολεκτικά παραλύσει. Χωρίς να πουν τίποτε, οι ιθύνοντές του δέχονται de facto τους λογαριασμούς που τους παρουσιάζει η τότε ελληνική κυβέρνηση.

Κουκούλωμα

Το 2004 ο Μισέλ Βάντεν Αμπέλε, ο νέος γενικός διευθυντής, επιφορτισμένος με την αναδιοργάνωση της Eurostat, αρνείται να πιστοποιήσει τους λογαριασμούς της χώρας. Ο λόγος; Η μη ορθή λογιστικοποίηση ορισμένων στρατιωτικών δαπανών, κυρίως για την αγορά αμερικανικών αεροπλάνων, και η ασαφής λογιστική απεικόνιση της κοινοτικής βοήθειας. Οι αντιδράσεις των Ευρωπαϊκών υπουργών Οικονομικών; Ανύπαρκτες. Κουκουλώνουν την υπόθεση νομίζοντας ότι θα ξεχαστεί.

Όσο για την Άντι Λουιδιάδη, πήρε προαγωγή σε εταίρο-διαχειρίστρια το 2000. Το συμβόλαιο με την Αθήνα θα της δώσει τη δυνατότητα να κλείσει τα στόματα των ζηλόφθονων, για τους οποίους η προαγωγή της οφειλόταν στην πολιτική «θετικής διάκρισης» που ήρθε από τις Ηνωμένες Πολιτείες και η οποία ευνοεί το λεγόμενο ασθενές φύλο. Τα ζητήματα της ηθικής και της δεοντολογίας είναι παντελώς ξένα σε αυτή τη γυναίκα της δράσης, η οποία αρπάζει κάθε ευκαιρία για να δείξει πόσο αρπακτικό είναι. Τα γυαλισμένα της τακούνια με το αποφασιστικό χτύπημα δεν καταδέχονται να κωθούν μέσα σε τέτοιου τύπου ασυναρτησίες. Στη δουλειά της έχει την πολυτιμη βοήθεια μιας εξειδικευμένης ομάδας στο εμπόριο συναλλάγματος, η οποία μαζί με την ομάδα των πρώτων υλών έχει την καλύτερη φήμη στην εταιρεία. Για να πετύχει τους σκοπούς της θα χρησιμοποιήσει έναν όχι γνωστό μηχανισμό. Το όνομά του; Το σύστημα κάλυψης κινδύνου που ονομάζεται Credit Default Swaps, τα CDS. Απλό, απλούστατο. Σαν να λέμε, εύρηκα!

ΤΑ CDS

(...) Στην περίπτωση των ελληνικών ομολόγων ο μηχανισμός αυτός έδωσε τη δυνατότητα να προστατευτεί το χρέος από τις συναλλαγματικές διακυμάνσεις κατά τη μετατροπή του σε ευρώ, καθώς αρχικά είχε εκδοθεί σε δολάρια. Η συναλλαγματική ισοτιμία που επιλέχθηκε ήταν πολύ ευνοϊκή για την Goldman Sachs. Εξάλλου, το ποσό που καλύφθηκε από τα CDS ξεπερνά εκείνο του ελληνικού δημόσιου χρέους! Αλλάζοντας την προθεσμία εξόφλησης της απαίτησης, η Ελλάδα δεσμεύεται να πληρώσει στην τράπεζα μεγάλα ποσά έως το 2019, και με επαχθείς όρους, γεγονός που

οξύνει ακόμα περισσότερο τις οικονομικές της δυσκολίες. Κατά το πνεύμα της τραπεζιτσας, αυτοί οι σχεδόν τοκογλυφικού χαρακτήρα όροι δεν έχουν τίποτε το σοκαριστικό. Η Goldman Sachs δεν είναι η Μπρέζα Τερέζα. Ο πελάτης που πήγε παρακαλετά δεν είναι σε θέση ισχύος. Η Άντι ορμά στο λαχείο που έχει μπροστά της. Έτσι ακριβώς, χωρίς υπερβολή...

Το σχέδιό της περνά πολύ άνετα από την Επιτροπή Νέων Συναλλαγών της Goldman Sachs International έπειτα από μια γρήγορη εξέταση. «Ο φάκελος ήταν σπυρνωμένος με επιδεξιότητα. Πέσαμε όλοι με τα μούτρα. Ήταν μεγάλο το κέρδος και προχωρήσαμε γρήγορα μια δουλειά που πολλοί άλλοι την είχαν απορρίψει. Σε καμία περίπτωση δεν θα αφήναμε την ευκαιρία», θυμάται κάποιος που συμμετείχε στη σύσκεψη έγκρισης και άφησε την τράπεζα λίγο αργότερα.

Μαγεία...

Η διαφορά μεταξύ των αγορών που γίνονται για να «υπάρχει κάλυψη» -τα περίφημα CDS- και εκείνων με καθαρά κερδοσκοπικό σκοπό είναι πολύ δύσκολο να εντοπιστεί. Αλλά, τι σημασία έχει, αφού στην ελληνική υπόθεση όλος ο κόσμος βγαίνει κερδισμένος; Το κόλπο δίνει τη δυνατότητα στην Αθήνα να εξαφανίσει προσωρινά τα δισεκατομμύρια ευρώ του χρέους ως διά μαγείας. Από την πλευρά της, η Goldman επωφελείται από τα μεγάλα περιθώρια κέρδους και βλέπει τη φήμη της ως καλού διαχειριστή δημόσιου χρέους να απογειώνεται.

Μακροπρόθεσμα, όμως, οι τόκοι που θα δίνει το ελληνικό κράτος αποκαλύπτονται βαρύτεροι από εκείνους ενός απλού τραπεζικού δανείου. Θα κουβαλά το βάρος αυτής της υπογραφής για μεγάλο χρονικό διάστημα. Με κλονισμένη την αξιοπιστία της, η Ελλάδα μοιάζει σήμερα με λαθραίο επιβάτη της νομισματικής ένωσης.

(...) Το 2006 η Goldman Sachs παίρνει πάντως αποστάσεις από την Ελλάδα. Για να έχει όμως κάποια πρόσβαση, γίνεται σύμβουλος της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδας, της πρώτης εμπορικής τράπεζας της χώρας. Η τράπεζα είχε έναν ισχυρό σύμμαχο μέσα στην Εθνική Τράπεζα, τον Πέτρο Χριστοδούλου. Αυτός ο ειδικός των παράγωγων προϊόντων εργαζόταν ως χρηματιστής στην Goldman Sachs στο Λονδίνο πριν έρθει στην Αθήνα το 1998 για να αναλάβει διευθυντική θέση στην ελληνική τράπεζα. Μέσω μιας υπεράκτιας εταιρείας στον αμερικανικό φορολογικό παράδεισο που ονομάζεται Ντελαγουέαρ, μεταφέρεται, χωρίς κανείς να το πάρει είδηση, ένα μέρος του ελληνικού δημόσιου χρέους στο λογαριασμό της Εθνικής Τράπεζας για να θολώσουν τα νερά.